

**BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH TA‘LIM TEXNOLOGIYA FANI
O‘QITUVCHILARINI KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASH**

Termiz davlat pedagogika instituti o‘qituvchisi

Berdiyev Muxiddin MAxmudovich

Termiz davlat pedagogika instituti talabasi

Xonimqulov Turg‘un Abduqodir o‘g‘li

E-mail: muxiddinberdiyev1@gmail.com

Аннотация.

Maqolada axborot jamiyat va ta‘lim tizimining hozirgi rivojlanish holati zamonaviy maktabda axborot infratuzilmasi va ta‘lim jarayonini boshqarish uchun shart-sharoitlarga ega bo‘lgan axborot ta‘lim tizimini yaratish zarurligini ko‘rsatadi.

Aloqa va aloqa vositalari, zamonaviy texnik qurilmalarning rivojlanishi tufayli turli fan yo‘nalishlarini o‘qitish darajasida maxsus to‘garaklarni shakllantirish kerak.

Shu bilan birga, pedagogik amaliyot tahlili shuni ko‘rsatadiki, texnologik ta‘limning axborot muhiti nafaqat "Texnologiya" fanining mazmuniga, balki talabalarning o‘quv faoliyatini tashkil etishga ham ta‘sir qiluvchi zamonaviy texnologiyalarning jadal rivojlanishi natijasida yuzaga keladigan o‘ziga xos xususiyatlarga ega.

Ключевые слова: boshlang‘ich ta‘lim, ta‘lim jarayoni, kompetentsiya, raqamlashtirish, innovatsiyalar, zamonaviy texnik qurilmalar, o‘qitish, boshlang‘ich ta‘lim maktab.

Kirish

Zamonaviy jamiyatning jadal axborotlashtirish va global kommunikatsiyalarga asoslangan rivojlanishi ta‘lim tizimiga ta‘sir qiladi. Axborot ta‘lim muhiti va tizimlarini yaratish va rivojlantirishga yagona yondashuvni ta‘minlash maqsadida axborot ta‘lim muhitini rivojlantirish zamon talabi bo‘lmoqda, talabalar uchun sifatli ta‘limni ta‘minlashga qaratish zarur. Asosiy umumiy ta‘lim dasturini amalga oshirish va yangi ta‘lim natijalariga erishish sharti sifatida zamonaviy maktabda maxsus to‘garaklarni yaratish va rivojlantirish zarur. Normativ hujjatlarga ko‘ra, ta‘lim tashkilotining nafaqat elektron ta‘lim resurslari, axborot xizmatlari va tizimlaridan foydalanishni ta‘minlashi, balki o‘qitish vositalari va usullarini yangilash uchun sharoit yaratishi, shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) yordamida pedagogik o‘zaro hamkorlikning yangi shakllarini rivojlantirishga ko‘maklashishi kerak .

Shunday qilib, axborot jamiyati va ta'lim tizimining hozirgi rivojlanish holati zamonaviy maktabda axborot infratuzilmasi va ta'lim jarayonini boshqarish uchun shart-sharoitlarga ega bo'lgan axborot ta'lim tizimini yaratish zarurligini ko'rsatadi. Biroq, ta'lim jarayonining o'zi ma'lum bir fan sohasining to'garaklarida amalga oshiriladi. Aloqa va aloqa vositalari, zamonaviy texnik qurilmalarning rivojlanishi tufayli turli fan yo'nalishlarini o'qitish darajasida to'garaklarni shakllantirish jarayoni kuzatilmoqda.

Shu bilan birga, pedagogik amaliyot tahlili shuni ko'rsatadiki, texnologik ta'limning axborot muhiti nafaqat "Texnologiya" fanining mazmuniga, balki talabalarning o'quv faoliyatini tashkil etishga ham ta'sir qiluvchi zamonaviy texnologiyalarning jadal rivojlanishi natijasida yuzaga keladigan o'ziga xos xususiyatlarga ega. Shu munosabat bilan to'garaklarning mohiyatini aniqlash, uning tuzilishini tavsiflash va "Texnologiya" fanining o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda pedagogik o'zaro hamkorlikning asosiy shartlarini aniqlash zarurati tug'iladi.

Asosiy qism.

Hozirgi zamonda ta'lim tizimiga yangi axborot texnologiyalari vositalarini joriy etishning jadal sur'atlari va texnologiya o'qituvchilarining tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan talablarning oshishiga ta'sir qiladi. O'qitish amaliyotining tahlili shuni ko'rsatadiki, hozirgi vaqtda texnologiya o'qituvchisi kasbiy faoliyatining yo'nalishi, mazmuni va tabiati rivojlanishi sharoitida sezilarli darajada o'zgarib bormoqda.

Bugungi kunda texnologiya o'qituvchilaridan yuqori malakaga ega bo'lish talab etiladi: zamonaviy multimedia va interaktiv texnik qurilmalarni boshqarish, elektron baholash vositalaridan foydalanish va ta'lim natijalarini qayd etish, masofaviy, tarmoq, mobil texnologiyalardan foydalangan holda talabalarning mustaqil va ilmiy-tadqiqot faoliyatini tashkil etishda yangi kasbiy muammolarni hal qilish va hokazo.

Hozirgi kunda yaratilayotgan imkoniyatlaridan samarali foydalanish uchun texnologiya o'qituvchisiga qo'yiladigan yangi malaka talablari me'yoriy hujjatlar bilan belgilangan.

Hozirgi vaqtda Rossiya universitetlari bakalavriat darajasida "Pedagogik ta'lim" yo'nalishi bo'yicha texnologiya o'qituvchilarini tayyorlashda turli xil yondashuvlardan foydalanmoqda, bu o'quv fanlar va ularning mazmunini aniqlash, o'quv jarayonini tashkil etish uchun shart-sharoitlarni yaratish imkoniyatida namoyon bo'ladi. Tadqiqotning aniqlash bosqichi natijalari bo'lajak texnologiya o'qituvchilarini tayyorlash -tizimida quyidagi muammolarni aniqladi: o'qitishning an'anaviy usullari va shakllaridan ustunlik qilish; texnologiya o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashga qaratilganligi.

Shuningdek, tadqiqotning aniqlash bosqichida biz kelajakdagi va amaliyotchi texnologiya o'qituvchilarining kasbiy muammolarni hal qilishga tayyor emasligini aniqladik. Talabalar o'quv amaliyoti davomida zamonaviy AKT vositalaridan foydalangan holda o'quv jarayonini tashkil etishda qiyinchiliklarga duch kelishdi. Texnologiya o'qituvchilari texnologik ta'lim natijalariga qo'yiladigan talablarni hisobga olgan holda zamonaviy texnik qurilmalar, elektron ta'lim resurslari va tarmoq xizmatlarining ta'lim imkoniyatlaridan foydalanmaydi.

Xulosa.

Xususan, oliy pedagogik ta'limning dolzarb vazifasi kasbiy faoliyat uchun texnologiya o'qituvchilarini tayyorlash darajasini axborotlashtirish sharoitida umumiy va pedagogik ta'limni modernizatsiya qilish talablariga muvofiqlashtirishdan iborat.

Bo'lajak o'qituvchilarni AKT vositalaridan foydalanishga tayyorlash bo'yicha nazariya va metodika sohasida ko'plab ishlar bajarilgan. Bu masala bo'yicha o'qituvchilar ta'limi sohasidagi dastlabki tadqiqotlar bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini tayyorlash bilan bog'liq edi.

O'quv jarayonida AKT vositalaridan foydalanish uchun universitetda informatika o'qituvchilarini tayyorlashning mazmuniy va protsessual jihatlariga bag'ishlangan.

Bugungi kunga qadar dissertatsiya ishlarining aksariyati aloqa vositalari, mobil, multimedia va interaktiv texnologiyalarning jadal rivojlanishi sharoitida bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash bilan bog'liq muammolarni –hal qilishga qaratilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Sanaqulov X.R, Xodiyeva D.P. Satbayeva “Mehnat va uni o'qitish metodikasi”. Darslik. – T.: TDPU.2015-yil.
2. Mavlonova R.A., Sanaqulov X.R., Xodiyeva D.P. Mehnat va uni o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma. – T.; TDPU. 2007-yil.
3. Sanaqulov X.R, Xodiyeva D.P. Boshlang'ich sinflarda qog'ozdan amaliy ishlar. O'quv-metodik qo'llanma. – T.: Navro'z. 2013-yil.
4. M. Tilavova. “Texnologiya va uni o'qitish metodikasi” o'quv qo'llanma /.- Buxoro: OOO "Sadridin Salim Buxoriy" Durdon, 2021. - 312 b.
5. Sh. N.Qurbonova. “Texnologiya va uni o'qitish metodikasi”. O'quv qo'llanma. – T.; Buxoro, 2022.- 200b.
6. Texnologiya ta'limi metodikasi / Darslik / S.X.Abdullayev, X.M.Akramov, I.T.Uluhanov, A.M.Matkarimov, Namangan: “Usmon Nosir media”, 2022– 448 b.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Sh.Mirziyoyev “Qonun ustuvorligiva inson manfaatlari ta’minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi”. Toshkent –“O‘zbekiston” -2016.488 B.
2. Sh.Mirziyoyev “Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib – intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak.” Toshkent –“O‘zbekiston” -2017.104 B.
3. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Rspublikasini rivojlantirishning beshta ustivor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.
4. Sanaqulov X.R., Xodiyeva D.P., Sanaqulova A.K. “Texnologiya” 2-sinf darsligi. – T.;“Sharq”. 2018-yil
5. Sanaqulov X.R., Xodiyeva D.P., Sanaqulova A.K. Mehnat ta’limi 3-sinf darsligi. – T.: “Sharq”. 2016-yil
6. The Exquisite Book of Paper Flowers: A Guide to Making Unbelievably Realistic Paper USA, 2014. USA, 2014. Paperback New York, Boston.
7. Hiromi Hayashi. “Origami Flowers”. Издание: иллюстрированное. Издатель Joie, 2003. ISBN 488996116X, 9784889961164.Количество страниц Вс стр: 114.
8. Tomoko Fuse “Origami Rings”. Издание: иллюстрированное. Издатель Yaponiya nashr Trading Company, 2007. ISBN 4889962239, 9784889962239. Количество страниц. Всего страниц: 94
9. Berdiyev, M. (2024). RAQAMLI PEDAGOGIKA ASOSIDA TABIIY FANNI O‘QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH. *Inter ta'lim va global tadqiqotlar*, (9), 14-19.
10. Berdiyev, M. M. (2024). BOSHLANG ‘ICH TA’LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI. *Inter education & global study*, (10), 122-127.